GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 30. Vinerĭ, 7 (19) Fevruarie. 1886.

Brașovŭ 6 Fevruariu 1886.

Tractările de pace în Bucurescĭ înaintéză fórte încetŭ. In trei sĕptĕmânĭ abia s'au primitŭ cele doue articule dintâi din proiectulŭ tractatului de pace și mai sunt abia ḑece ḑile pănă la espirarea armistițiului sêrbo-bulgarŭ. Nu numai că nu s'a asiguratŭ pacea, dér nicĭ măcarŭ o prelungire a armistițiului nu s'a pututŭ scóte la cale pănă în momentulŭ de față. Care este causa acestei trăgănărĭ și stagnărĭ a tractărilorŭ de pace dintre Sêrbia și Bulgaria?

Cu acésta cestiune se ocupă „Neue freie Presse“ dela 16 l. c. scriindŭ între altele:

„S'a pierdutŭ multŭ timpŭ prețiosŭ; rĕspunderea pentru acésta nu cade atâtŭ pe cei mai deaprópe interesațĭ, câtŭ mai multŭ pe diplomația europénă. Atitudinea diplomației față cu evenimentele din peninsula balcanică nu-o mai póte nimenĭ înțelege. Auḑimŭ din tóte părțile asigurândŭ, că puterile voiescŭ pacea și numai pacea, dér *faptele lorŭ stau necontenitŭ în contraḑicere cu aceste asigurărĭ.* In locŭ de a ușura înțelegerea între Bulgaria și Sêrbia, ele o îngreuiază și o trăgănescŭ. Se pare, că marile puterĭ încă nu-șĭ suntŭ în clarŭ despre aceea, décă și încâtŭ au dreptulŭ și datoria de-a se amesteca în regularea nouei ordinĭ a lucrurilorŭ în Orientŭ. Ele au provocatŭ de două orĭ una după alta pe Grecia, Serbia și Bulgaria sĕ desarmeze și de două orĭ au primitŭ acelașĭ rĕspunsŭ negativŭ. Deórece s'au mulțumitŭ cu acestŭ rĕspunsŭ și n'au întreprinsŭ nicĭ un pasŭ mai seriosŭ, amŭ trebui sĕ credemŭ, că puterile au renunțatŭ d'a se mai amesteca în trebile numitelorŭ state balcanice. Dér acésta nu-i nicĭdecum așa.“

„Diplomația se amestecă necontenitŭ în tractările de pace din Bucurescĭ și încă într'unŭ modŭ, care amenință a-le face chiarŭ imposibile. Nicĭ Turcia, nicĭ Bulgaria n'au siguranță, că puterile, după ce vorŭ stabili o învoială cu Sêrbia, nu vorŭ respinge post festum acésta învoială. Aci trebue sĕ audă, că tractatulŭ din Berlinŭ nu e ertatŭ a se schimba, cu tóte că convențiunea dintre Pórtă și Bulgaria nimicesce unele disposițiunĭ nu neînsemnate ale numitului tractatŭ; aci se esprimă îndoielĭ întârḑiate despre aceea, décă Turcia peste totŭ este îndreptățită, de-a lua parte activă la tractările de pace!“

„E clarŭ, că acestŭ modŭ de amestecŭ nu e nicĭdecum calificatŭ de a grăbi tractările din Bucurescĭ, și atitudinea puterilorŭ e cu atâtŭ mai greu de înțelesŭ, cu câtŭ statele nemijlocitŭ interesate arată cea mai bună voință de-a ajunge la o grabnică încheiare a păcii, și chiarŭ și din causa cumplitelorŭ sarcinĭ financiare, ce li le impune susținerea armatelorŭ lorŭ pe piciorŭ de rĕsboiu, au trimisŭ cu bună intențiune representanții lorŭ în capitala română. Aceste micĭ state, décă nu vorŭ puté desarma în curêndŭ, au sĕ se aștepte la totala ruinare economică, și acésta perspectivă amenințătóre a făcutŭ fără îndoială și pe Sêrbia sĕ se gândsécă acum seriosŭ la încheiarea păcii. Se pare că în adevĕrŭ s'au schimbatŭ disposițiunea Sêrbilorŭ în favórea păcii.“

„Câtŭ pentru Turcia, ea face totŭ posibilulŭ spre a restabili earășĭ liniștea și a delătura celŭ puținŭ pentru câtva timpŭ pericululŭ unui nou rĕsboiu. Ea se silesce înainte de tóte de-a câștiga consêmțĕmêntulŭ Rusiei la convențiunea ei cu prințulŭ Alexandru. Ómenii de statŭ turcĭ, spre a dobêndi acestŭ consêmțĕmêntŭ, suntŭ gata a aduce orĭce jertfă și suntŭ gata a face nouĕ concesiunĭ. Cumcă Rusia nu este învoită, mai alesŭ cu acelŭ punctŭ alŭ convențiunei turco-bulgare, prin care se stabilesce ca Bulgaria în casulŭ unui atacŭ din afară sĕ sară cu armata ei în ajutorulŭ Turciei, pare a fi afară de orĭce îndoială. Cei din Petersburgŭ pretecstéză alte motive, dér e clarŭ că acestŭ punctŭ alŭ convenției nu le convine. Se pare acum că Pórta este decisă, de a lua Rusiei orĭce pretecstŭ pentru respingerea convenției și de a ușura în casulŭ estremŭ și mai multŭ nisuințele de unire ale Bulgarilorŭ. E vĕditŭ că la acésta o îndémnă unele puterĭ, carĭ voiescŭ sĕ siléscă pe Rusia, a renunța la opozițiunea sa în contra convențiunei turco-bulgare.“

„Dér nu numai față cu Bulgarii, ci și față cu Grecii sĕ fiă dispusŭ Sultanulŭ a se arăta generosŭ. Nu-i vine a crede omului, când cetesce, că în acestŭ momentŭ nisce mijlocitorĭ oficioșĭ umblă sĕ prepare calea unei împăcărĭ între Atena și Constantinopolŭ, a căreia basă ar fi o „regulare de fruntarii“ în favórea Greciei. După ce Turcia a concentratŭ, cu încordarea tuturorŭ puterilorŭ sale, o armată însemnată în Macedonia; după ce de lunĭ întregĭ n'am cetitŭ de altceva, decâtŭ de transporturĭ grozave de trupe, ce suntŭ dirigeate din Asia mică la Salonichi, ne uimesce împărtășirea că Sultanulŭ ar fi aplecatŭ a se învoi în unele împrejurărĭ ca sĕ pérdă din nou o bucată de teritoriu, fără a scóte sabia din técă. Ce multŭ trebue sĕ se fi slăbitŭ încrederea Turciei în propriele ei forțe, câtŭ de multŭ trebue sĕ se fi sleitŭ puterile ei financiare, décă se retrage chiarŭ și dinaintea micei Grecie!“

„Cu tóte că situațiunea actuală a Turciei este fórte tristă, nu se póte esplica cum s'ar puté părăsi ea pe sine în acestŭ modŭ, decâtŭ numai prin presiunea, ce o face la Bosforŭ diplomația străină. Deórece Grecilorŭ nu le mai poțĭ veni aḑĭ cu motive ale rațiunei și fiind-că tótă lumea se teme de isbucnirea unui rĕsboiŭ greco-turcescŭ, din causa urmărilorŭ sale posibile, diplomații se încércă acum a esploata pacĭnica natură a Sultanului Abdul Hamid pentru susținerea păcii și a-lŭ face sĕ crédă, că unŭ micŭ presentŭ de teritoriu făcutŭ Greciei este încă totdéuna mai bunŭ decâtŭ unŭ rĕsboiŭ.

„Prin tóte aceste apucăturĭ și sucíturĭ diplomatice nu se póte însĕ înainta lucrulŭ de căpetenia, încheiarea păcii între Bulgaria și Sêrbia. Décă puterile au de gândŭ a grăbi lucrarea folositóre în Bucurescĭ, atuncĭ trebue sĕ se rețină celŭ puținŭ acolo d'a se amesteca mereu. E rĕu când cineva se ocupă de odată cu multe afacerĭ, căcĭ acesta mai numai nenorocire causéză în viéța sa, pentru că se amestecă în mii de lucrurĭ, carĭ fără intervenirea lui s'ar descurca ușorŭ și netedŭ, ér printrênsulŭ se încurcă și mai tare. Diplomația desvóltă în afacerile orientale un asemenea amestecŭ în tóte trebile. Ea n'a fostŭ în stare pănă acum a mijloci ceea ce era mai apropiatŭ — o prelungire a armistițiului sêrbo-bulgarŭ, ci aruncă cu precalculare mereu buturugĭ în drumulŭ representanților statelorŭ balcanice, carĭ s'au întrunitŭ pentru încheerea păcii. Mai bine ar fi ca puterile sĕ nu se intereseze de locŭ de tractările de pace, decâtŭ ca sĕ le conturbe mereu, aducêndŭ disarmoniă în terțetulŭ dela Bucurescĭ.“

Din peninsula balcanică.

Mai suntŭ ḑece ḑile de armistițiu sêrbo-bulgarŭ, și încă nu s'a făcutŭ nimicŭ pentru încheiarea păcii. Vina se aruncă mai multŭ asupra Porții, că a trăgănitŭ lucrulŭ. Temerea, că va reîncepe rĕsboiulŭ cresce totŭ mai multŭ, de aceea înarmările în Serbia și Bulgaria se facŭ cu o grabă nespusă și pe o scară fórte întinsă. Amêndouĕ statele beligerante îșĭ concentréză trupele la granițe. Telegrame din Serbia spunŭ, că armata sêrbéscă mobilisată numĕră acum 170 mii combatanțĭ.

Cum că speranța de pace dispare pe ḑi ce merge ne spune o telegramă din Belgradŭ, care ḑice că numai naturĭ optimiste credŭ încă, că scurtului armistițiu îi va urma o pace durabilă. Părerea generală și chiar a persónelorŭ, care dau tonulŭ, este că cu începerea primăverei mai probabilŭ e sĕ reîncépă rĕsboiulŭ, decâtŭ sĕ se înlăture.

Numai in vederea periculului de unŭ nou rĕsboiu, care ar puté lua marĭ dimensiunĭ, a plecatŭ și contele Khevenhüller la Viena, unde a avutŭ o lungă convorbire cu comitele Kalnoky și Marțĭ a fostŭ primitŭ în audiență de Maiestatea sa monarchulŭ.

Pe de altă parte, e cu neputință sĕ mai stea Grecia în neactivitate, cu tóte sfaturile, ce 'i se dau de către amiculŭ Greciei Gladstone. O telegramă din Atena ne împărtășesce scirea, că în stradele principale ale orașului s'au lipitŭ proclamațiunĭ d'ale comitetului centralŭ revoluționarŭ, prin care se amenință regele și guvernulŭ pentru casulŭ, când n'ar purta rĕsboiu, fiă și cu nesuccesulŭ Greciei. Losinca comitetului este: onóre și rĕsbunare.

Turcia se teme, că nu se póte evita rĕsboiulŭ cu Grecia și că se póte încurca și în altŭ rĕsboiu. De aceea a pusŭ sub stégurĭ 500,000 de ómenĭ, dintre carĭ 100,000 vorŭ opera contra Grecilorŭ, și după planulŭ lui Goerz-pașa, îndată ce se va da primulŭ glonțŭ grecescŭ, armata turcéscă va porni spre Atena.

Nu mai puținŭ contribue la îngreunarea situațiunei călĕtoria principelui Nichița la Petersburgŭ și propaganda ce se face în Serbia pentru rĕsturnarea lui Milanŭ, nu în favórea principelui Muntenegrénŭ, ci în favórea ginerelui sĕu prințulŭ Carageorgevicĭ. Se ḑice că principele Nichița a isbutitŭ sĕ facă în Petersburgŭ unŭ împrumutŭ de 400,000 ruble, negreșitŭ că nu în scopŭ pacĭnicŭ. Ba încă după cum se scrie din Belgradŭ, prințulŭ Carageorgievicĭ 'șĭ-a îndreptatŭ ochii și asupra Bosniei.

In generalŭ se recunósce, că situațiunea e fórte încordată.

SCIRILE ḐILEI.

La *poliția locală* a sositŭ astăḑĭ o telegramă din *România* de următorulŭ cuprinsŭ: Ioanŭ *Popoviciu*, conductorŭ la postă, a dispărutŭ cu 14 mii francĭ în aurŭ și bilete române. Popoviciu e de 35 anĭ, micŭ de statură, barbă și mustățĭ întunecate, esteriorŭ recomandabilŭ, c'o pălĕriă mică și cu cisme marĭ.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură a dispusŭ sĕ se țină în comuna *Pomaz* unŭ cursŭ de instrucțiune pentru ocularea viței. Cursulŭ se va începe în luna acésta. Scopulŭ e a se apĕra viile de filoxeră.

—x—

Din *Biserica albă* se scrie, că posesiunea comunității de avere a districtului grănițărescŭ 14 sêrbescŭ din Bănatŭ trece în administrațiunea statului, din causă că în administrarea independentă a comunității s'ar fi comisŭ neregularitățĭ.

—x—

Advocatulŭ Ludovicŭ *Szabo* din *Pesta* e pusŭ în stare de acusațiune pentru crima de înșelătoriă de banĭ.

—x—

Funcționarulŭ de cale ferată *Csap* din *Trebitsch,* care *defraudase* o mare sumă de banĭ adunațĭ pentru săracĭ și apoi dispăruse, s'a presentatŭ însușĭ la căpitanatulŭ orășenescŭ din Pojunŭ, după ce punga în care se aflau banii defraudațĭ i se furase în Viena.

—x—

Mare consternare domnesce între locuitorii orașului *Kunc-Sân-Miklăușŭ.* Casierulŭ comunei George *Moczar* s'a împușcatŭ din causa că a *defraudatŭ* 6000 fl. Casierulŭ trecea de celŭ mai cinstitŭ omŭ.

—x—

Judecătoria cercuală din *Darda* urmăresce pe notorulŭ cercualŭ Desider *Dobos* pentru *defraudare.*

—x—

Anghina difterică graséză cumplitŭ în Ocna-Sibiiului și în Șura-mare; în localitatea din urmă se ḑice că au fostŭ secerațĭ de anghină 80 de copii în câteva sĕptămânĭ.

—x—

Relativŭ la unele neplăcerĭ, ce s'au ivitŭ în Ţinţarĭ, în urma petrecerei date acolo, suntemŭ sigurŭ informaţĭ, că d. notarŭ T. *Ianculescu* nu s'a supĕratŭ nicĭ câtuşĭ de puţinŭ de erórea pricinuită de lipsa pĕcătósei de virgule, necum sĕ rĕstórne pămêntulŭ ca sĕ afle pe celŭ ce ne-a comunicatŭ decursulŭ petrecerei. De ce atâta frică pe traista ţiganului, nu putemŭ sci, asta o va sci celŭ ce se crede urmăritŭ. Ne pare bine, că d. notarŭ Ianculescu, pe care-lŭ cunósceamŭ ca bărbatŭ de inimă şi seriosŭ îşĭ vede de afacerile sale spre binele comunei, şi nu-şĭ perde vremea cu astfelŭ de nimicurĭ, care bine ar fi sĕ nu ni se mai comunice, décă nu suntŭ ădevĕrate. Totodată publicămŭ următórea rectificare a petrecerei: „Petrecerea însoţită cu piesa teatrală din cestiune s'a datŭ conformŭ programului anunţatŭ, de către corpulŭ învĕţătorescŭ şi mai mulţĭ d-nĭ inteligenţĭ în frunte cu zelosulŭ nostru notarŭ comunalŭ, care a luatŭ iniţiativa jucărei piesei. Ca arangiatorĭ la petrecere, d. înv. dirigente Gregoriu D. *Păltineanu* şi d. primarŭ com. George *Grămadă*, au datŭ totŭ concursulŭ şi nu au cruţatŭ nicĭ o ostenélă spre ajungerea scopului salutarŭ. In piesă rolulŭ principalŭ »Jorgu« l'a jucatŭ d. înv. Jacobŭ *Zorea* din Vlădenĭ, »Cocóna Gahiţa« d. înv. Ioanŭ *Gavrilescu*, „Pitarulŭ Damianŭ« d. înv. Petru *Danciu*, »Slugerulŭ Gângu' d. Nicolae Focşineanu, »Iftimie' d. notarŭ com. Simionŭ T. *Janculescu*, „Prietenii“ d. Dimitrie *Goia*, d. I. *Danciu* şi d. Petru *Popoviciu*, studenţĭ. Spre admirarea publicului asistătorŭ, toţĭ şĭ-au jucatŭ rolurile cu deplinŭ succesŭ, storcêndŭ mereu aplausele tuturorŭ. Intre diletanţĭ, d. notarŭ Simionŭ T. Ianculescu în costumŭ ţĕrănescŭ pe lângă rolulŭ sĕu comicŭ bine jucatŭ, cu o voce puternică şi armoniósă a cântatŭ *solo* »Frundă verde pelinіţă“ spre viua satisfacţiune a publicului. Pentru dulcile momente de delectare, ce amŭ gustatŭ, primească d-nii diletanţĭ şi bravii arangiatorĭ ai petrecerii mulţămita nóstră şi încuragiare d'a continua astfelŭ de petrecerĭ câtŭ mai dese.'

—x—

In comitatulŭ *Trencinŭ*, autorităţile superióre confesionale au fostŭ provocate sĕ înfiinţeze *reuniunĭ de cumpĕtare*, pentru a împedeca înfiorătórea lăţire a patimei beţiei. In fruntea acestorŭ reuniunĭ va sta reuniunea de temperanţă a comitatului de sub protectoratulŭ fişpanului. Mĕsura e fórte bună, de ar fi numai şi succesulŭ bunŭ.

—x—

In Aradŭ s'a întêmplatŭ în dilele trecute unŭ casŭ, analogŭ cu casulŭ Rŭstov-Bartha din Cluşiu, ce a produsŭ mare sensaţiune în întregŭ oraşulŭ. Duoi oficerĭ de husarĭ au mersŭ în biroulŭ redactorului diarului humoristicŭ de acolo »Paprika Jancsi' şi mustrându-lŭ pentru publicarea unei notiţe, i-a rănitŭ braţulŭ dreptŭ cu sabia. Causa este o glumă, ce s'a scrisŭ în „Paprika Jancsi' asupra oficerului de husarĭ Cordié.

—x—

După *raportulŭ* viceşpanului *comitatului Baranya* pe anulŭ trecutŭ, suntŭ în acelŭ comitatŭ 89 reuniunĭ, s'au întêmplatŭ 24 incendiurĭ, s'ausecţionatŭ 128 cadavre, 44 persóne au fostŭ omorîte, 34 s'au sinucisŭ, 50 au murîtŭ sub simptome enigmatice, 3 localităţĭ au fostŭ inundate de Dunăre.

—x—

D-şóra *Elena Teodorini*, vestita cântăréţă română, a câştigatŭ la loteria din *Madridŭ* 10.000 lei.

—x—

Alaltăséră la unulŭ din *balurile ungurescĭ din Bucurescĭ* s'a întêmplatŭ o nenorocire. Nisce ungurĭ beţĭ au înjunghiatŭ pe unŭ gendarmŭ şi pe unŭ căprarŭ din regimentulŭ 4 de linie. Pacienţii se ăflă în căutarea spitalului militarŭ. Cu acéstă ocasiune d. D. P. Moruzzi, prefectulŭ capitalei, a adresatŭ, dice »V. naţională,« o energică circulară comisarilorŭ, invitându-i sĕ esecute cu rigóre ordonanţa d-sale privitóre la asemenea balurĭ, unde adesea sĕ facŭ scandalurĭ marĭ, făcêndu-le cunoscutŭ, că cei ce nu vorŭ îndeplini disposiţiile acestei ordonanţe vorŭ fi imediatŭ destituiţĭ.

—x—

»Românulŭ' spune, că Dumineca 2 (14) Februariu d-şóra *Hormina Valch*, studentă în anulŭ alŭ treilea de medicină, a ţinutŭ cu multŭ succesŭ, în sala societăţii studenţilorŭ în medicină, o disertaţiune asupra vegetarianismului. D-şóra Valch e cea dintêiu dintre studente, care ş'a luatŭ sarcina sĕ vorbéscă în publicŭ.

—x—

Din *Caşovia* sĕ crie, că într'o staţiune mai mare a căii ferate Caşovia-Oderberg apare din timpŭ în timpŭ pentru o mai îndelungată şedere unŭ individŭ emigratŭ la America de 15 anĭ. Câteva lunĭ după presenţa sa ia totdéuna emigrarea la America dimensiunĭ mai marĭ, şi cu deosebire fetele tinere suntŭ apucate de frigurile emigrării. Acelŭ individŭ călĕtoresce din locŭ în locŭ, angagiază fete şi le espedéză gratisŭ la New-York. Are şi unŭ agentŭ, care îşĭ face meseria pe faţă, atâtŭ de indiferente suntŭ autorităţila.

—x—

»Journal de St. Pétersbourg« raportéză, că în dilele acestea *s'a descoperitŭ unŭ nou complotŭ nihilistŭ.* Conjuraţii locuiau într'o casă din Sadowa Ulica. In urma cercetării făcute de poliţiă s'au descoperitŭ multe documente compromiţĕtóre şi scrierĭ revoluţionare. S'au arestatŭ până acum 22 persóne. Complotulŭ descoperitŭ a produsŭ o adêncă impresiune asupra membrilorŭ casei imperiale; împĕratulŭ a refusatŭ rugarea d'a se întórce la Gacina.

—x—

Trei călugărĭ din mânăstirea Dominicanilorŭ din *Lublinŭ au fostŭ arestaţi* de autoritatea rusă, cu tótă energica resistenţă a poporului. Causa e, că s'ar fi descoperitŭ făcêndŭ propagandă catolică printre ortodoxĭ. Fără a se mai face cercetare, au fostŭ şi *deportaţi în Siberia*, şi anume Pater Basilius pentru 8, Pater Vincenz pentru 5 şi Pater Leonhard pentru 3 anĭ. Mânăstirea Dominicanilorŭ, în care se mai află numai trei călugărĭ bĕtrânĭ, se dice că se va transforma în biserică ruséscă.

Afacerea „milei împĕrătescĭ“ în dietă.

(Discursulŭ deputatului naţionalŭ *V. Babeşŭ* în şedinţa camerei representanţilorŭ dietei ungurescĭ din 12 Februariu, cu ocasiunea desbaterii speciale asupra bugetului cultelorŭ, la posiţiunea de 100,000 fl. pentru biserica gr.-orientală.)

V. Babeşŭ: On. Cameră! Douĕ observaţiunĭ am a face, resp. douĕ rugărĭ mĕ simtŭ datorŭ a îndrepta către on. d. ministru alŭ cultelorŭ la acestŭ punctŭ, Credŭ că nu voiu veni în contradicere cu principiele şi vederile ce tocmai mai nainte audirămŭ intonându-se aicĭ, ba că acelea tocmai îmĭ vorŭ justifica cuvêntulŭ.

Am a premite, on. cameră, că unŭ mare rĕu, o grea rĕtăcire întîmpinămŭ din partea decidĕtóre — pretutindenĭ, chiarŭ şi în acéstă Casă, aceea, că tractaţĭ suntemŭ, ca unii ce lipsiţĭ amŭ fi de priceperea intereselorŭ nóstre, ca unii despre ale cărora chiar sentimente sănĕtóse vĕ îndoiţĭ. De acì provine apoĭ, că atâtŭ de multŭ s'a lăţitŭ la noi credinţa, cumcă de susŭ până josŭ, dela suprema potestate până la organele guvernului din mijloculŭ poporului, din adinsŭ astfelŭ se procede cu noi, cu reuniunile nóstre, ba chiar cu autonomia nóstră bisericéscă, par'că sistematicŭ s'ar tinde, a ne vătĕma şi a ne provoca! Eu nu credŭ sĕ esiste acéstă intenţiune la autorităţile şi organele publice ale ţĕrii, trebue însĕ sĕ mărturisescŭ, că aparinţa acésta este.

Acéstă dechiaraţiune premiţĕndŭ, îmĭ voiu permite acum a trece la obiectŭ. Se prevĕdŭ acì la acestŭ punctŭ florinĭ 100,000 ca subvenţiune pentru biserica gr. or. spre *scopurĭ bisericescĭ.* Nu voiu cerceta originea acestei subvenţiunĭ; d. ministru-preşedinte bine a spusŭ, că acéstă sumă nicĭ n'a fostŭ pururea constantă; în primulŭ bugetŭ dela 1868, sub acestŭ titlu figurau numai 80,000 fl. mai târdiu, la solicitărĭ din a nóstră parte, asupra propunerei fericitului br. Eotves, acestŭ ajutorŭ a fostŭ urcatŭ la 100,000 fl. Noi credemŭ, că nu póte sĕ fiă omŭ, care sĕ nu sciă că — ce propriamente este înţelesulŭ, scopulŭ, importanţa, adevĕratulŭ interesŭ alŭ afacerilorŭ bisericescĭ. Dér d'unŭ timpŭ încóce on. guvernŭ astfelŭ tractéză acéstă subvenţiune, încâtŭ într'adevĕrŭ ne vatĕmă sentimentele religionarĭ, ne confundă în convicţiunile nóstre, astfelŭ, încâtŭ fórte tare s'a înmulţitŭ numĕrulŭ acelora între noi, carĭ se temŭ, că tinde-se a se înstrăina dela destinaţiunea sa acéstă subvenţiune, dela destinaţiunea sa precum numai mai nainte o vĕdurămŭ esplicându-se şi definindu-se aceea. Din atinsa sumă, 50,000 fl. se dau bisericii gr. or. din părţile transilvane, pentru anumite scopurĭ, ér restulŭ de 50,000 se împarte bisericei sêrbescĭ şi celei române gr. or. din cestel'alte părţi, în mĕsură egală. In celŭ dint'êiu anŭ alŭ bugetului, până la înarticularea autonomiei bisericei nóstre prin crearea articolului de lege IX din 1868, fericitulŭ br. Eötvös elŭ însuşĭ dispunea şi împărţea deadreptulŭ aceştĭ banĭ între diecesele române şi sêrbescĭ şi apartinenţii acestora. Dér intrândŭ apoi în viéţă legea autonomiei nóstre, l'amŭ rugatŭ, ca sĕ ţină contŭ de postulatele acelui dreptŭ alŭ nostru, dândŭ sumele ce se vinŭ fiecărei diecese, resp. Archidiecesei, la mânile capilorŭ acelora, spre a dispune acestea în sfera competinţei lorŭ, sub controla supremei inspecţiunĭ; şi ministrulŭ Eötvös a încuviinţatŭ justa cerere, şi d'atuncĭ ministerulŭ faţă d'anóstră biserică ast felŭ a procesŭ — până în timpulŭ mai nou; însuşĭ on. d. ministru actualŭ alŭ cultelorŭ, regulatŭ în fiecare anŭ a datŭ la disposiţiunea dieceselorŭ din Aradŭ şi Caransebeşŭ partea de 25,000 fl. destinaţĭ acelorașĭ, pe lângă îndatorirea, ca regulatŭ în fiecare anŭ sĕ facă raportŭ despre întrebuinţarea acestorŭ banĭ. Şi acum aicĭ ajunsŭ sĕ-mĭ fiă permisŭ a da espresiune primei ofense ce ne face on. d. ministru chiarŭ când ne întinde acestŭ ajutorŭ alŭ statului.

A. Trefort, ministrulŭ cultelorŭ şi alŭ instrucţiunei publice: „Nicĭ o ofensă!“

V. Babeşŭ: Eu supunŭ cestiunea la apreţuirea onorabilei Camere. — D-lŭ ministru de comunŭ, când dă diecesei Arădane, carea are aprópe 500,000 de credincioşĭ, când îi dă bagatelulŭ de 15,000 fl., ér diecesei din Caranşebeşŭ, carea are 400,000 de credincioşĭ — bagatelulŭ de 10,000 fl., pune condiţiunea, resp. restricţiunea, că — numai pentru *scopurĭ bisericescĭ* se potŭ folosi, de locŭ nu şi pentru scóle! On Cameră! Eu din cuvintele de adinéoră ale onorabilului d. Aug. Pulszky, precum şi din ale colegului Gull aşa am înţelesŭ, că în Biserica reformată augustană banii acestei subvenţiunĭ de statŭ se folosescŭ şi pentru scólele sĕrace pentru înaintarea culturei la poporŭ: cum se întêmplă decĭ, ca d-lŭ ministru la noi cu atâta rigóre sĕ interdică folosirea acestoraşĭ mijlóce într'o mică mĕsură şi pentru scóle? Ba d-lŭ ministru merge încă mai departe, merge pân'acolo, că dificultéză chiar contribuirea din partea dieceselorŭ, din aceştĭ banĭ la susţinerea metropoliei. Metropolia nóstră din Sibiiu adecă, neavêndŭ nicĭ unŭ fondŭ, nicĭ o subvenţiune, spesele administraţiunei sale se acoperŭ prin cele trei diecese sufragane astfelŭ, că fiecare contribue anualŭ câte 1000 fl. din mijlócele proprie, ér în lipsă de alte resurse acelea dau uneorĭ şi din subvenţiunea dela statŭ. Ar socoti omulŭ, că mai bisericescŭ scopŭ decâtŭ metropolia nicĭ nu se póte; on. d. ministru însĕ chiar metropolia n'o consideră de *„scopŭ biseriescŭ“* şi — oppresce folosirea banilorŭ din subvenţiunea de statŭ pentru susţinerea ei! Mai multŭ: on. d. ministru nu concede ca din acea subvenţiune *pentru scopurĭ bisericescĭ* chiar diferitele secţiunĭ ale consistoriului sĕ se facă părtaşe. Consistoriulŭ diecesanŭ la noi, după natura sa şi după lege, lucră în trei secţiunĭ, în una ce se ocupă de cestiunile pure bisericescĭ, una ce dirige cele scolarĭ, şi una — cele materialĭ séu finanţialĭ, tóte trei constituindŭ *unŭ unicŭ întregŭ.* Ei bine, d-lŭ ministru nu admite sĕ fie sprijinită din banii ţĕrii secţiunea scolară séu cea finanţială, măcar cu câtŭ de puţinŭ. Acéstă tractare faţă de biserica nóstră nu este nicĭ de cum îndreptăţită, ér pentru simţulŭ religiosŭ alŭ credincioşilorŭ vătĕmătóre. Nu voiu disputa cu d-lŭ ministru, căcĭ este de altă opiniune; dér îmĭ permitŭ a spune, a arĕtá aicĭ, din care motive noi, fiii acelei Biserice, nu putemŭ afla cu cale procederea ministrului, anume încâtŭ pentru scóle. Onorabilă Cameră! Motivulŭ este, căcĭ noi în Biserica nóstră, după tradiţiunile şi chiar canónele bisericescĭ ţinemŭ la convicţiunea, că *scóla nóstră confesională*, specialŭ cea poporală, atâtŭ de strînsŭ legată este de Biserică, încâtŭ a despărţí una de alta nu este permisŭ. (O voce din stânga: »Nu este aşa!“) Nu întrebămŭ de părerea altora, ţină ei, cum vorŭ vrea, acea pentru noi este indiferentŭ; dup'a nóstră credinţă, acea legătură este *bisericéscă*, şi în acéstă privinţă la noi nu esistă diferinţă de opiniunĭ. Étă care este la noi relaţiunea între scólă şi biserică: considerămŭ scóla, specialŭ *scóla poporală* — de *biserică pentru cei micĭ*, şi considerămŭ *sânta biserică* — de *scólă pentru cei marĭ.* Ambele au în fondŭ aceeaşĭ misiune şi se întregescŭ. Astădĭ nicĭ nu ne putemŭ închipui biserică fără scólă, şi a tracta chiar acéstă cestiune ca o afacere a statului, se împotrivesce cu totŭ trecutulŭ. Ghiar privindŭ ordinaţiunile prémăritei *Maria Teresia*, care a întemeiatŭ scólele nóstre, prin acelea curatŭ se dispune, ca *lângă fiecare biserică sĕ se ridice scólă pe séma copiilorŭ poporului, ce se ţine d'acea biserică.* Aşa a şi fostŭ până 'n timpulŭ mai nou şi eu nu pregetŭ a dechiara, că *în momentulŭ, când de lângă biserica nóstră va fi dispărutŭ scóla poporală, va dispăré religiositatea şi pietatea poporului*, fiindŭ scóla temeiulŭ bisericii, atâtŭ în punctulŭ chiămării luminătóre, câtŭ şi moralisătóre. Dér că acéstă întrebare este o întrebare de competinţă bisericéscă, credŭ că nime nu'mĭ va contradice; prin urmare asemenea întrebărĭ nu suntŭ de domeniulŭ guvernului, ci după lege au a fi decise de organele competinte ale bisericii. Astfelŭ este acésta la celelalte confesiunĭ, astfelŭ trebue sĕ fiă şi la noi. Fatal minte, cei dela putere tindŭ a guverna tocmai aşa biserica,- ca şi instituţiunile lumescĭ, desconsiderândŭ atâtŭ dreptulŭ, câtŭ şi sêmţĕmintele credincioşilorŭ.

Acesta'mĭ era primulŭ gravamenŭ, asupra cărui trebuia sĕ 'mĭ facŭ observaţiunile. Alŭ duoilea este următorulŭ, care privesce cele 24,000 fl., ce din totalulŭ subvenţiunei de 100,000 fl. pe basa disposiţiunilorŭ pré 'nalte pe fiecare anŭ se rĕspundeau părţilorŭ ardelene, anume Archiepiscopiei din Sibiiu, întru ajutorarea clerului lipsitŭ; acéstă sumă până la anulŭ 1883 regulatŭ se da la disposiţiunea consistoriului archidiecesanŭ cu archiepiscopulŭ, d'atuncĭ însĕ d. ministru, sigurŭ nu fără causă, causă órecare va fi avutŭ, luà elŭ însuşĭ în mâna sa distribuirea acelei sume deadreptulŭ delăturândŭ competinţa bisericii. Acéstă procedere a d-lui ministru isbesce în modŭ flagrante dreptulŭ de autonomiă a bisericii, precum de asemenea vatĕmă celŭ mai intimŭ sêmţŭ de dreptate alŭ clerului şi poporului. Nicĭ eu, nicĭ cineva la noi nu trage la îndoială dreptulŭ legalŭ de supremă inspecţiune şi prin

acesta de controlă a ministrului asupra modului şi mĕsurii după care se face împărţirea între preoţii lipsiţi; d-lui ministru i sta în dreptŭ, atuncĭ când anualŭ primea raporturile despre împărţire, a face cea mai ageră critică şi eu nu odată aşĭ fi doritŭ sĕ vĕdŭ asemenea critică, sĕ-lŭ vedemŭ esercîându-şĭ dreptulŭ de supremă inspecţiune, şi décă în urmarea acestei întrevenirĭ legale ar fi întêmpinatŭ undeva dificultăţĭ, séu justele séle reflexiunĭ nu s'ar fi luatŭ în consideraţiune, liberŭ îi era şi datorinţa îi era, prin mijlocirea consistoriului metropolitanŭ şi resp. a Congresului naţionalŭ a crea regulamente obligatóre în causă, acestea a le supune aprobării mai înalte, acésta toţĭ trebuia s'o recunóscă de întrevenire corectă: dér făr' o astfelŭ de încercare, a se îngerá d'o dată directŭ în afacerea legală a Bisericii, a înlătura chiămata autoritate şi a dispune după propriulŭ arbitru, acésta trebue sĕ ne vateme şi sĕ ne dóră, precum totŭ acéstă păşire vatĕmă şi citata lege a autonomiei nóstre, lege votată de dieta ţĕrii şi sancţionată de Maiestatea Sa.

Décă on. d. Ministru acestŭ scopŭ a urmăritŭ, adecă a vătĕma în tóte părţile, décă peste totŭ înaltulŭ guvernŭ aţintesce astfelŭ de scopŭ, apoi l'a atinsŭ în mare mĕsură; căcĭ potŭ sĕ afirmŭ, on. casă, că nu esistă omŭ în Biserica nóstră, care d-lui ministru n'ar lua în nume de rĕu acéstă procedere, chiar supremii factorĭ ai Bisericii amarŭ regretă acéstă necruţare, însuşĭ concernintele sinodŭ archidiecesanŭ în unanimitate s'a pronunţatŭ contra procederii d-lui ministru.

Nu mai puţinŭ ciudatŭ şi nepriceputŭ este tuturorŭ acea mĕsură a d-lui ministru, că precând din suma pentru ajutorarea clerului lipsitŭ, 20,000 fl. ia în propria-disposiţiune arbítrară, 4000 fl. dă în disposiţiunea Archiepiscopului, cu motivulŭ, ca sĕ-şĭ câştige véḍă prin împărţirea acestei sume. Cine nu pricepe — vĕ rogŭ, ce grea vătĕmare este acésta, atâtŭ pentru Biserica nóstră, câtŭ şi pentru persóna Archiepiscopului; şi noi nu scim sĕ ne mirămŭ destulŭ, cum unui Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ, în frontea unei Biserice de 1.600,000 suflete se póte însinua, ca cu preţulŭ împărţirei de 4000 fl. sĕ-şĭ ridice véḍa, décă aceea într'adevĕrŭ i-ar lipsì! Eu credŭ că cu totulŭ prin alte mijlóce se ridică véḍa unui capŭ bisericescŭ, se ridică specialŭ — prin păstrarea în întregitate şi respectarea *drepturilorŭ Bisericeĭ*.

Se póte, că onorabilulŭ d. ministru avea trebuinţă de suma de sub întrebare pentru alte scopurĭ, *nu ale Bisericii*. Ei bine, décă d-lŭ ministru simte acéstă trebuinţă şi nu este în stare a-şĭ provedé aceea trebuinţă de altunde-va, bine, ocupe acéstă sumă din rubrica Bisericii nóstre, dér ştérgă-i titlulŭ de — »*scopurĭ bisericescĭ*" şi pună-o sub adevĕratulŭ nume de — „*fondŭ disposiţionalŭ alŭ ministrului.*" Eu altmintre nu potŭ sĕ credŭ, că on. d. ministru prin acestŭ fondŭ disposiţionalŭ va serví vr'o causă bună. De unde eu rogŭ pe d-lŭ ministru: sĕ cruţe legea, sĕ ni cruţe senţimentele nóstre de dreptŭ şi cele religióse! sĕ renunţă la vătĕmătórea sa directă disposiţiune în Biserica nóstră!

Acésta este *a doua causă* pentru care am luatŭ cuvêntulŭ. O recomêndŭ deosebitei atenţiunĭ a d-lui ministru şi-lŭ mai rogŭ o dată, sĕ binevoiéscă a judeca, óre prin astfelŭ de purtare faţă de noi ne dovedesce bună-voinţă? Óre are cineva, are guvernulŭ, are patria, are legislaţiunea vr'unŭ folosŭ după astfelŭ de isbire în cetăţenii patriei şi drepturile lorŭ?

Am spusŭ că — nu ne supĕră suprema inspecţine, ba că dorimŭ s'o vedemŭ validatându-se, firesce cu respectarea legii şi a Bisericii, m'am provocatŭ la trecutŭ că Biserica nóstră nicĭ o dată n'a abusatŭ de drepturile autonomiei sale; din acestea veţĭ pricepe, câtŭ de multŭ trebue sĕ ne dóră, când ni se însinuă de susŭ vr'o faptă séu intenţiune rea, şi pe basa de atarĭ insinuăţiunĭ ni se confiscă drepturĭ ce ni competŭ după lege, drepturĭ în alŭ cărorŭ eserciţiu suntemŭ de mulţĭ anĭ. Eu provocŭ pe d-lŭ ministru, sĕ aibă bonătatea, décă póte, a afirma şi *dovedi cu date positive*, cumcă vr'o dată amŭ abusatŭ de drepturile nóstre, că am fostŭ admoniţĭ şi nu ne-amŭ acomodatŭ legii! Şi décă nu póte, cu ce dreptŭ cu ce inimă ne suspicioneză, că amŭ fi séu amŭ puté fi influinţaţĭ de serbarea lui Horia şi mai sciu eu de ce; ér pe temeiulŭ unorŭ atarĭ suspicionărĭ ni călcă legea, ni amână adunarea Congresului, ni împedecă desvoltarea!

Binevoiéscă d-lŭ ministru a judeca logicŭ şi seriosŭ: óre astfelŭ de tractare de susŭ, póte sĕ remână fără urmărĭ daunóse?.. —

Credŭ că am aretatŭ, că suferimŭ grele isbirĭ în dreptulŭ nostru, că iubire şi bunăvoinţă din partea guvernului rarŭ, séu nicĭ o dată nu întêmpinămŭ. Acésta a spune şi a areta mi-a fostŭ scopulŭ. Recomandŭ cele spuse încodată în atenţiunea onorabilului d. ministru. —

(Respunsulŭ categoricŭ, negativŭ, alŭ ministrului — l'amŭ publicatŭ deja.)

Balŭ pentru scolarii sĕracĭ.

Blaşiu, 16 Februariu 1886.

In 11 Februariu s'a datŭ obicĭnuitulŭ balŭ alŭ studenţilorŭ, întru ajutorarea studenţilorŭ sĕracĭ în casŭ de bólă şi din care apoi mai târḍiu, după ce se va fi adunatŭ o sumă suficientă, sĕ se edifice unŭ spitalŭ, unde cei bolnavĭ sĕ pótă fi provĕḍuţĭ regulatŭ şi după recerinţă cu cele necesare. Şi póte nu multŭ timpŭ va mai trece, până ce unŭ astfelŭ de institutŭ va puté fi ridicatŭ şi aşa scopulŭ acesta nobilŭ îndeplinitŭ. A susţiné acésta mĕ îndémnă convingerea, ce mi-am câştigatŭ din rapórtele anuale ale arangiatorilorŭ, din carĭ prea uşorŭ se vede, câtă bunăvoinţă are publiculŭ românŭ nu numai cei din Transilvania, ci şi cei din Bănatŭ şi din România. Aicĭ póte arŭ mai trebui sĕ mai adaugŭ şi aceea că colectanţii din tóte părţile acestea, partea cea mai mare, suntŭ de aceia, carĭ şĭ-au făcutŭ studiele aicĭ, deşi póte nu tóte, déră totuşĭ unele, şi carĭ prin zelulŭ lorŭ binefăcĕtorŭ, folositorŭ şi binevoitorŭ îşĭ manifestéză iubirea faţă cu junimea studiósă ca şi ea, la timpulŭ sĕu, sĕ nu'şĭ uite de a'şĭ împlini datorinţele ce 'i se impunŭ când vorŭ eşi în viaţa publică.

Dintre aceia, cărora le-a fostŭ posibilă participarea în persónă la balŭ, s'a presentatŭ unŭ numĕrŭ prea frumosŭ, o cunună mândră de dame, înfrumseţată cu gingaşele, drăgălaşele şi frumósele Româncuţe îmbrăcate în ademenitorulŭ costumŭ naţionalŭ, precum şi unŭ cercŭ alesŭ de domnĭ aşa încâtŭ impodobita sală abia îi cuprindea. Cum sĕ nu inspire ele déră curagiu şi însufleţire inimelorŭ încă fragede tinere, pline de dulcĭ ilusiunĭ şi nutrite de simţĕmêntŭ şi iubire cătră némulŭ sĕu?! Nu putemŭ noi Românii decâtŭ sĕ ne bucurămŭ când putemŭ avé dulcea plăcere de a ne sătura privirile în contemplaţiunea junelorŭ nóstre Româncuţe, în fermecătorulŭ costumŭ naţionalŭ, mai alesŭ în timpurile acestea amare, acum când se tractéză de a ne lua dreptulŭ de a ne afirma de ceea ce suntemŭ, de Românĭ! Au nu ne spunŭ acestea june: nu vĕ înspăimêntaţĭ şi înfricaţĭ, bărbaţĭ Românĭ, ci mai vêrtosŭ vĕ încuragiaţĭ, căcĭ, până ce vomŭ mai avé încă viéţă în noi, naţiunea nóstră va fi pururea verde; vomŭ sci noi cresce fii adevĕraţi, devotaţĭ şi nutruţĭ cu dorŭ de nemulŭ sĕu!

Petrecerea a fostŭ de totŭ viă şi plăcută, durândŭ tótă nóptea până în ḍorĭ de ḍi, când s'au depărtatŭ cu toţii ducêndŭ cu sine dulcĭ amintirĭ.

Dintre damele ce an asistatŭ la jocŭ îmĭ permitŭ a aminti pe stimabilele Dómne: Valeria Uilăcanŭ, Maria Popa, N. Nestorŭ, Cornelia Deacŭ, Amalia Papiu, Lucreţia Viciu, Brenduşanŭ, Albini, Laszlo din Blaşiu etc., pe amabilele Domnişóre: Matilda Popa, Ida Ciato, Maria Vancea, Ana Laszlo, Maria Albini, Otilia Brenduşanŭ, Leontina Bianŭ, Corn. Vancea, Eugenia Vintilă, din Blaşiu etc., Rafaela Vlaicu şi Elena Câmpeanu din Elisabetopole; Valeria Vitezŭ din Făgărău; Teresia Corvinŭ din Orăştia; N. Mărciacu din Alba-Iulia; Lucreţia Suciu din Ghirişiu, Victoria şi Iuliana Popŭ din Hădărău etc.

Amiculŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 18 Februariŭ. — Ministrulŭ de interne interḍice printr'o ordonanţă colectele de banĭ pentru formarea unei *legiunĭ unguresci*, care sĕ se împreune cu armata sêrbéscă. Interḍicerea o motivéză ḍicêndŭ, că nisuinţa Austro-Ungariei este de a susţiné pacea în peninsula balcanică.

ARADŬ, 18 Februariŭ. Amêndoi oficerii de husarĭ, carĭ au comisŭ atentatulŭ în contra redactorului fóiei umoristice „Paprika Jancsi," au fostŭ traşĭ erĭ înaintea autorităţii militare competente. In sensulŭ unei telegrame sosite aicĭ, ministrulŭ-preşedinte a pusŭ în perspectivă deputaţilorŭ Aradului, cea mai strictă pedepsire a celorŭ vinovaţĭ.

BUCURESCĬ, 18 Februariŭ. — Procederea preşedintelui camereĭ *Leca*, care a combătutŭ convenţia cu „Banca Naţională, *a făcutŭ sĕ-şĭ dea cabinetulŭ Brătianu demisiunea.* Regele a conferitŭ cu preşedinţii senatului şi camerei.

DIVERSE.

O princesă sentimentală. — Prinţulŭ de Edinburg şi soţia lui, în ḍilele trecute au fostŭ în teatrulŭ »Victoria« din Londra. In piesa ce se representa, într'unŭ locŭ întrebà unŭ june pe o femeiă, că pentru ce s'a despărţitŭ de bărbatulŭ ei, şi ea rĕspunde: „Pentru că e Rusŭ, încă din rassa aceea, care chiarŭ şi în Rusia e privită de brutală«. La aceste cuvinte princesa care e sora Ţarului, s'a sculatŭ din loculŭ ei, şi demonstrativŭ a părăsitŭ teatrulŭ. Bărbatulŭ ei, a petrecut'o până la eşire, şi strîngêndu-i mâna s'a rentorsŭ în teatru. Publiculŭ care a observatŭ scena, după representaţiune l'a petrecutŭ până acasă pe prinţulŭ cu strigăte de »sĕ trăiéscă!«

***

Unŭ romanŭ într'o casă de prinţŭ. — Acum câteva ḍile s'a făcutŭ în Silesia o nuntă princiară, care este de privitŭ ca finea unui romanŭ, în care persónele din cestiune suntŭ fórte cunoscute în lume. Lângă tabloulŭ lucratŭ de Graef „Felicie« era atêrnatŭ la esposiţiunea de arte în Berlinŭ, înainte cu 5 anĭ, portretulŭ unei femei fórte frumóse, făcutŭ de artistulŭ Berlinului Gustav Richter. Pe unŭ trupŭ frumosŭ, aprópe junonicŭ, se afla aşeḍatŭ unŭ capŭ de o frumseţe rară sudică, din care doi ochĭ negri priveau ca si visândŭ afară în lume, pe când o mână subţire şi aprópe palidă se odihnia pe capulŭ stufosŭ alŭ unui câne din Noua Fundlandia. »Portretulŭ princesei C' era singura esplicare ce o da catalogulŭ miilorŭ de ómenĭ, carĭ admirândŭ steteau înaintea portretului, şi între acestea mii de ómenĭ se putea observa ḍilnicŭ fiulŭ celŭ mai mare alŭ unui principe amicŭ cu soţulŭ acelei dame, unŭ omŭ tênĕrŭ, care în timpulŭ acela era înamoratŭ în frumósa femee. După esposiţiune urmà îndată sesonulŭ balurilorŭ şi la tóte serbările societăţii înalte era tênĕrulŭ principe totŭ lângă principesa. La începutu vorbiră mai reservatŭ, apoĭ totŭ mai amicalŭ, aşa amorulŭ tênĕrului principe, care era unŭ cavalerŭ în tótă forma, nu rĕmase indiferentŭ principesei, şi îndată sĕ lăţi vestea, că principesa a plănuitŭ o călĕtoriă la Italia, în care parte îşĭ îndreptase şi principele paşiĭ sei. Dama ducea o viaţă cu totulŭ retrasă de lume şi cu tóte acestea ajunseră scirĭ la sotulŭ sĕu, carĭ îlŭ înduplecară de a se învoi la multŭ dorita despărteniă. Cu totulŭ altfelŭ însĕ stetea lucrulŭ cu tênĕrulŭ principe, căruia îi sta în drumŭ voinţa tatălui sĕŭ de »ferŭ« şi care era următórea: „Invoirea mea la o însoţire cu soţia amicului meu, nu o vei avea nicĭodată.« — „Şi pe alta,« — era respunsulŭ, »nu voiu lua-o nicĭodată.' Tênĕrulŭ principe, unŭ diplomatŭ escelentŭ, a fostŭ trimisŭ la diferite curţi pentru ca sĕ se vindéce de patima sa. In tóte părţile era primitŭ cu distincţiunea, pe care i-o asigurà numele sĕu, ridicatŭ la demnităţĭ înalte şi pe lângă tóte acestea elŭ a rĕmasŭ credinciosŭ jurămêntului sĕu, aşa că dorinţa tatălui sĕu de a putea sĕ jóce pe genunchii sĕi unŭ nepotŭ, care sĕ pórte numele sĕu — nicĭ fiulŭ celŭ mai tênĕrŭ, nu e însuratŭ — încă nu s'a implinitŭ. Acum însĕ aşteptarea lui e încoronată de succesŭ.

***

Princesa fermecată. — O scenă interesantă, care cu durere documentéză prostia şi superstiţiunea poporului dela ţéră, s'a petrecutŭ la oficiulŭ căpitănatului orăşănescŭ din Pojunŭ. După cum istorisesce „Pressburger Zeitung' venì unŭ ţĕranŭ, care avea unŭ coşŭ şi întrebà pe unulŭ dintre poliţistii ce se aflau acolo, de unŭ hotelŭ bine cunoscutŭ în Pojunŭ. Poliţistulŭ îi arătà drumulŭ şi întrebà pe ţĕranŭ, care părea suspectŭ şi n'avea documente, cine este şi ce voesce. Atuncĭ ţĕranulŭ se plecà la urechia lui şi îi şoptì, că décă nu va spune nimicŭ nimĕnuia, elŭ îlŭ va iniţia în secretulŭ sĕu. Ţĕranulŭ îi spune, că se chiamă Mihail Racz şi a venitŭ din satulŭ Vamos, pentru ca sĕ elibereze pe princesa fermecată, care locuia în numitulŭ hotelŭ. Elŭ auḍise, că eliberatórulŭ va primì 1000 fl. şi că nimenea nu voesce sĕ o scape, deórece spiritulŭ rĕu veghiază neîncetatŭ lângă nefericita; elŭ însĕ nu are nimicŭ de perdutŭ, de aceea a alergatŭ acolo ca sĕ o scape. Elŭ arată poliţistului tóte lucrurile de lipsă pentru eliberare, precum luminărĭ sfinţite, apă sfinţită într'o sticlă, mai multe săculeţe cu ierburĭ şi o bucată de trestiă. Poliţistulŭ îşĭ dedea ostenéla, de a arĕta sêrmanului ţĕranŭ, că l'a înşelatŭ cineva. Ţeranulŭ însĕ fu de părerea, când se pregătì de ducă, ca totuşĭ sĕ întrebe în hotelŭ, póte că princesa sĕ fiă acolo şi că poliţia deşi ştie multe, dér totŭ nu şcie totŭ. Intâmplarea acésta s'ar părea de necreḍutŭ — observà numita fóie — totuşĭ ea este adevĕrată din literă în literă şi arată clarŭ pe ce gradŭ inferiorŭ de cultură stă încă astăḍĭ poporulŭ dela ţéră, cu tóte nizuinţele culturale.

***

NECROLOGŬ. — *Iónŭ Cosma,* teologŭ absolutŭ, după o grea bólă de peptŭ, a repausatŭ în Ţapu. Fiă-i ţĕrîna uşóră! (Mama rĕposatului e órbă de trei anĭ, ér tatălŭ sĕŭ îşĭ perduse în urmĕ minţile de desperare pentru fiulŭ sĕŭ. Ex. Sa Metropolitulŭ Dr. Vancea, care l'a îmormêntatŭ pe rĕposatulŭ cu cheltuiala s'a, a luatŭ pe nenorociţii părinţĭ sub îngrijirea şi ocrotirea sa.) — *Juliu Dariu* din Haţegŭ, teologŭ, a repausatŭ în 7 Februariu după o grea bólă şi s'a îmormêntatŭ în cimitirulŭ gr. cat. din Blaşiu. Elŭ a lăsatŭ în doliu pe vêduva sa mamă, Julia Dariu n. Densuşianu. Fiă-i ţĕrîna uşóră! — *Iónŭ Papfi,* parochŭ gr. cat. alŭ Crăciunelului inferiorŭ, după o bólă grea, a repausatŭ în 19 Ianuariu în etate 70 anĭ după o păstorire de 47 de anĭ A lăsatŭ în doliu pe soţia sa Veronica Papfi şi numeroşĭ nepoţĭ. Fiă'i ţĕrêna uşóră! — *Ióne Tamaşiu,* parochulŭ din Jezvin, comit. Timişului, a repausatŭ. Fiă'ĭ ţĕrîna uşóră. — D. Lautianŭ Bercianŭ, notarŭ în Câmpulŭ Pânei, a fostŭ lovitŭ de cruda sórte, perḍêndu-şĭ pe părintele sĕu *Georgiu Bercianu,* şi pe fii sĕi *Laurianŭ* şi *Aureliu* (cestia de difterită Fiă-le ţĕrîna uşóră!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 17 Februariu st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	102.90
Rentă de hârtiă 5%	94.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113.50
Bonurĭ rurale ungare	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4 25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	103 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.75
Renta de hârtiă austriacă	84.55
Renta de arg. austr.	84.40
Renta de aurŭ austr.	113 50
Losurile din 1860	140 20
Acțiunile băncei austro-ungare	868.—
Act. băncei de creditŭ ung.	310.—
Act. băncei de creditŭ austr.	300.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	100.250
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.40

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 5 Fevruarie, st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	94½	95½
» convert. (6%)	87—	88—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30—	32—
Credit fonc. rural (7%)	102—	103—
» „ „ (5%)	85½	86¼
» » urban (7%)	85½	97½
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	82—	83—
Banca națională a României	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.¾	16¼
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ
din 18 Februariu st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.62
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.32
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5 88	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.½	»	123.¾
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timișŭ	—	—	1.40	—
Brașovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Hașfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighișóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediașŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	—	12.59	—
	6.08	—	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12.59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	6.35	—	10.50	—
	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	—	5.05	6.43	—
	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—
	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	—	—	12.36	—
Mediașŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	—	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timișŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.44

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Hațegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	5 28
Banița	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Hațegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ.